

Hösten 2010

Linum

**Information från
SKÅNELIN.**

ÖPPET HUS

Lördag 2 oktober

Klockan 11.00 – 14.00

I vår Brydestuga på Knutstorp

Ta med ditt rötade lin och använd våra maskiner!

Ta med vad du vill dricka och äta under tiden!

Klä dig varmt!

VÄLKOMEN

Linums redaktion:

Redaktör: Kristina Schlyter e - post:
K.schlyter@bredband.net
krs@utb.simrishamn.se

Ansvarig utgivare: Karin Persson.

För de som inte har möjlighet att skicka manuskripten via e - post kan skicka
dessa till

Karin Persson, Strövägen 195, 291 95 Färlöv

Ordförande har ordet

Detta är en ny rubrik, men vi hade ju rapporten från årsmötet inne i vårens nummer av Linum, så därför tänkte vi göra en liten resumé om vad som hänt i vår förening sedan ni fick förra numret av vår lilla skrift.

Efter en kall vår kom linfröna i jorden den 5 maj, kylan och regnet fortsatte och linet kom upp väldigt fint. Nu sitter jag en av de första dagarna i september och skriver. Då jag kan konstatera att så fint lin var det längesedan det blev, därför det regnade rejält vid sådden och när linet skulle gro. När inget regn föll i västra delen av Skåne lyckades vi få 38 mm precis lagom så att linet skulle få maximal längd och framför allt det blev inga två eller tredubbla stjälkar.

Vi har fått låna ca 100 kvm mark av arrendatorn på Knutstorp för att så lin på. Det linet kom i jorden betydligt senare med hjälp av Jan, både spånadslin och oljelin. Det är för att visa skillnaden av de båda sorterna. Det är en kall jord och efter regnet var det rena dyngan. Sedan kom värmen och torkan, så Jan transporterade dit en tunna vatten så det skulle gro. Ett stort tack Jan!

Vi har flyttat över lite av materialet, som vi fick från Svalöv Weibull till Brydestuan. När vi tittade närmare på det, kunde vi konstatera att det med stor säkerhet var hela det samlade forskningsmaterialet av lin som samlats under årens lopp på Svalöv. Där fanns prover av lin från 1918.

Vi har målat ett rum färdigt och nu

gäller det att få taket lagt och få de mögelskadade gipsskivorna i stora entrérummet utbytta.

Leader har tagit en del tid i anspråk. Vi har varit på kontoret i Åstorp och fått information om hur vi skall gå till väga för att få pengar. Vidare har vi varit på företagsalliansens kontor i Svalöv där vi mött företrädare för kommunen och företagarna i Svalövsområdet.

Så det har tagit lite tid att få allt rätt skrivet och formulerat och kunna hänvisa till rätt bilagor.

Det rör sig om stora pengar, så det gäller att allt blir rätt och riktigt.

Vi har varit ute och visat hur man bereder lin lite varstans i Skåne.

Man tittar på väderleksrapporterna extra mycket och spejar mot himlen för att se vad vädergudarna har i görningen. Det är ju som bekant besvärligt att bråka om det är fuktigt i luften.

Om ni har åkt över till Bornholm i sommar och besökt en hembygdsgård där med en linlycka så är det resultatet av linfrön som jag levererat.

Fredriksdal i Helsingborg har haft familjedagar med lin som tema och universitetet i Köpenhamn ville ha färdigrötat lin, då de skulle ha visning av linberedning. De håller nämligen på med forskning om lin. Det blev bråttom för linet skulle användas den 23 augusti och veckan framåt.

Jag var bekymrad hur jag skulle hinna få det klart, men det gick bra, tack vare det varma och fuktiga vädret. Rötningen i vatten gick på 8 dagar.

Spinnegillet var i Oppmanna, Jag var där en liten stund, men måste åka då tre barnbarn firade födelsedag gemensamt på eftermiddagen.

Det kan vara svårt att tillmötesgå alla som vill att vi skall komma och visa hur man gör för att få fram den fina glänsande lintågan. Det kom ett mail i maj med förfrågan om vi kunde delta på Rosengård i Malmö på "Drömmarnas hus" Vi kontaktade avsändaren och trodde han skulle höra av sig. Vi saknade uppgifter om tid och datum. Nu senare i augusti blev jag uppringd med förklaringen att han hade haft semester och undrade om jag kunde skaka fram folk på tre dagar. Evenemanget skulle äga rum om tre veckor. Det gick ju inte. Vi var ju redan uppbokade på annat håll. Men jag uppmanade honom att kontakta oss sådär ett halvt år i förväg ifall han vill att vi skall komma ett annat år.

Karin Persson

SKÅNELIN HYR UT:

Häcklor (Gåva från H. Zienkiewicz familj) uthyres veckovis mot kvitto.

En avgift på 1500 kronor erläggs om häcklorna ej är återlämnade på avtalad tid.

Rötningsbassäng, 14 dagar pris 200.

Elektrisk spinnmaskin 1 vecka pris 100

Kontakta Karin Persson ordf.

Vid flytten av material fann jag en bok, tryckt 1945, *Handbok i Linrötning med finesser i linberedning*. Ur den är nedanstående artikel hämtad.

Kristina Schlyter

Tips för nybörjare i varmvattenrötning.

Metoden heter "Courtrai varmvattenrötning", och den är alltså ganska vanlig i Belgien. Den har till mål att få linet rötat på bästa sätt genom en mera effektiv neutralisering av syrorna i rötbadet, och i förbigående kan nämnas, att ingen elev vid Courtrai högre tekniska skolas linberedningsavdelning får vara obekant med den.

Rötningen sker i tre perioder: I. Blötningen. II. Upplösningen. III. Biologiska perioden.

I. Blötningen.

Den i buntar ordnade linhalmen sättes i bassängen fullständigt under vatten, som har en temperatur av 20 –22° C. Vattnet är kvar i åtta timmar. Om vattnets temperatur stigit till 25° C, räcker 4 timmar. Temperaturen i vattnet får aldrig vara under 18°C.

Efter 8 timmar — eller mindre — är vattnet brunt utan skumbildning. När vattnet blivit brunt och något skum börjar visa sig vid bassängkanterna, släpper man ut 8 –12 % vatten och ersätter det med friskt, som helst bör ha samma temperatur.

II. Upplösningen.

Vattnet uppvärms till 26—27° C, när det gäller grovstjälkig d.v.s. vedrik linhalm, och till 28—30° C, när det gäller finstjälkig eller *torr*, nyskördad halm. Perioden varar 12 timmar — ibland längre. Då ser man vit skumbildning och gasbildning, och jäsning försiggår. Efter hand faller skummet ned och blir smutsigt.

I denna period måste vattnet få vara i fred och får icke uppvärmas.

III. Biologiska eller spolningsperioden. Första spolningen verkställes, då vattenytan har sjunkit, skummet är mycket smutsigt och har helt fallit ned. 10 % vatten släppes ut och ersättes med friskt. Temperaturen skall höjas till

Stora symässan i Malmö.

För mig var det första gången som jag var på denna omtalade mäsä. Vi var ute på stadion, så det var en bit från centralstationen. Jag tog tåget dit. Har man munnen med sig så kommer man fram. Det är det enda sättet eftersom man inte är så bevandrad i Malmös lokaltrafik. Betsy med make Olle, IngBritt och jag, skulle stå för demonstrationen av linberedning under lördagen.

Regnade gjorde det utanför, men inomhus var det varmt både fysiskt och av alla glada och förväntansfulla besökare. Vi höll till i foajén där vi hade två bord till vårt förfogande. Betsy hade tagit med alla sina vävalster gjorda både av lintråd och med invävning av linstrå, och så spann hon.

Betsy höll hov. Det var en fröjd att se Betsy i aktion. Hon samlade en stor krets av besökare kring sig. Var och en fick ett linstrå, som de fick bryta och vrida på, så de fick in principen för hur spinning går till.

Ingbritt visade linfilmen som snurrade på ett antal gånger under dagen, med ett stort antal åskådare, medan jag stod för den praktiska visningen av hur beredningen går till innan man kan spinna, samtidigt gjorde vi alla reklam för Skånelin och frågorna var många.

Det var en dam som ville ha lin till en piglock till sin folkdräkt. Det skulle inte vara för fint lin för det gick inte att fläta. Jag tittade lite på det som var frånhäcklat och drog genom häcklan

men sedan fanns det lin som var ganska grovt, som jag häcklade genom, som hon fick med sig, så hon kunde göra sin fläta.

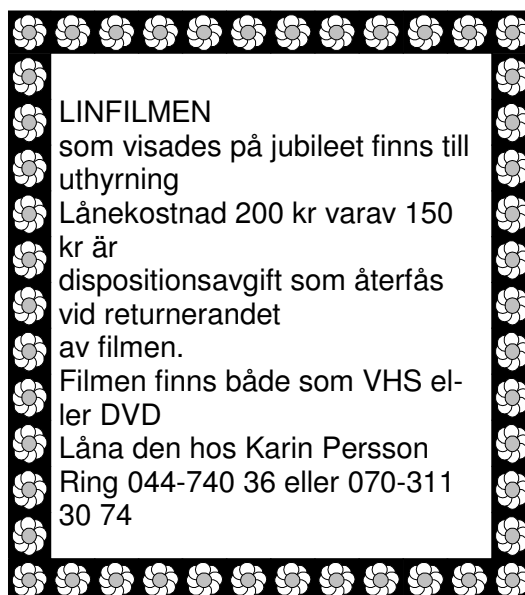
En dam tittade. Lin, kan man odla det i Sverige? Jag frågade varifrån hon kom någonstans. Jo, hon kom från Kroatien. Där vet jag sedan tidigare att man odlat och spunnit sitt eget lin för eget bruk för inte så länge sedan.

Så var det då allt det andra. Det vill säga själva mässan. Tyger, garner, tyglappar, symaskiner mer eller mindre automatiska, böcker, kläder, modevisningar, kurs höll bl. a. Anne-Marie Nilsson – känd som designer och som skrivit stickboken, där den första upplagan redan är slutsåld, nytryck är på gång. Den kommer att översättas till ett antal språk.

Mycket folk, betydligt fler än förra året.

Detta var en kort resumé av mycket, Är man koncentrerad och uppe i det man skall göra själv, så hinner man inte ta del av annat.

Karin Persson

Linaktiviteter

SEPTEMBER

25 Spinnegille i Dädesjö
se information till höger

NOVEMBER

**Hushållnings sällskapet
SKÅNEJUL**

Torsdag 18 nov. kl. 13.00 - 20.00

Fredag, Lördag 19 - 20 nov.

Kl. 10.00 - 18.00

Söndag 21 nov. kl. 10.00 -16.00

Södra Färs Bygdegårdsförening

JULMARKNAD

Lördag, söndag 27 och 28 november

Kl 11.00 -16.00

Plats Solvalla

Linfrö finns till salu.

Två sorters frö finns till salu Natasja och Ilona.

Tel. 044-740 36/0703 113 074

Spinnegille lördagen den 25 september 2010

Dädesjö lin hälsar alla intresserade välkomna till Dädesjö hembygdsgård och hantverkshuset Sländan för en dag av gemenskap, tävling och ny kunskap.

Förmiddagskaffe mellan kl. 09.00-10.00

Prel. Program för dagen:

Kl. 10.30-11.00. spinntävling. Att spinna längsta tråden av tov. Föreningen tillhandahåller tov. Har du inte egen medhavd spinnrock, har vi några att låna ut i Sländan.

Lunch 12.00-13.00.

Kl. 13.00 föredrag av papperstillverkaren och konstnären Erling Gustavsson, Eksjö om *"lin som material till papper"*

Älghults hembygdsmuseums unika textilmuseum är öppet, liksom bl.a. övriga samlingar och byggnader.

Eftermiddagskaffe och avslutning 15.00-16.00

Dagens verksamhet sker i samarbete med hemslöjden i Kronobergslän och Vuxenskolan

Kostnad för dagen inkl lunch och kaffe, 150 kr

Anmälan till Gunilla Wallin **senast den 19 september**

Per tel 0474-350 10 eller via mail
gunilla.wallin@uppvidinge.mail.telia.com

Alt till Solveig Fransson tel 0474-330 47 eller via mail
pukatorp@blixtpmail.se

Varmt välkomna

önskar
styrelsen i Dädesjö-Lin

Vill du bli medlem i Skånelin?

Skånelinns syfte är;

- * att sprida information om spånads- och oljelin
- * att vara kontaktorgan för alla linvänner
- * att ge medlemmarna så goda villkor som möjligt vid bråkning och och skäktningsarbeten i föreningens "Brydestua"

Årsavgiften är 100 kr/ år samt 50 kr för varje övrig familjemedlem som vill vara med i föreningen.

Årsavgiften sätter du in på bankgiro 386—3008